

O CO OSKARŻA CYWILIZACJĘ
T. BOROWSKI W OPOWIADANIU
U NAS W AUSCHWITZU?

BEATA ZIELIŃSKA
TADEUSZ BANOWSKI

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania języka polskiego dla szkoły ponadpodstawowej

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – dr Jolanta Sawicka-Jurek
Recenzja merytoryczna – Sabina Furgoń
Dorota Dąbrowska
dr Beata Rola
Agnieszka Ratajczak-Mucharska

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat lekcji:

O co oskarża cywilizację T. Borowski w opowiadaniu *U nas w Auschwitzu*?

Klasa / czas trwania zajęć:

klasa III / 90 minut

Cele

Uczeń:

- przedstawia i uzasadnia własne poglądy;
- tworzy wypowiedzi argumentacyjne;
- ocenia przedstawione fakty;
- odczytuje w tekście ironię;
- analizuje i porównuje teksty kultury.

Metody/techniki/formy pracy:

- praca z tekstem literackim;
- technika kuli śnieżnej;
- praca grupowa, zespołowa;
- analiza tekstów źródłowych;

Środki dydaktyczne:

- tekst opowiadania Tadeusza Borowskiego;
- zdjęcia obozu w Auschwitz;
- *Ucieczka z kamiennego świata* Tadeusza Drewnowskiego (fragmenty).

Opis przebiegu lekcji:

Część wstępna:

Uczniowie przypominają genezę powstania opowiadań obozowych, oglądają zdjęcia obozu i rozmawiają na temat celu powstania i sposobu funkcjonowania hitlerowskich obozów zagłady, wykorzystują wiadomości z historii.

Część właściwa:

Uczniowie określają problematykę opowiadania, a następnie charakteryzują rzeczywistość obozową, odpowiadają na pytanie o przyczyny bierności więźnia obozów koncentracyjnych, pracując techniką kuli śnieżnej, ustosunkowują się do przedstawionej przez Borowskiego wizji rozwoju cywilizacji; funkcjonalnie wykorzystują znajomość tekstów Platona. Po przedstawieniu wniosków uczniowie pogłębiają swoją interpretację, odwołując się do tekstu T. Drewnowskiego.

Faza podsumowująca:

Uczniowie formułują wnioski, określają znaczenie tytułu w kontekście omówionej problematyki.

Komentarz metodyczny:

Dla uczniów ze SPE warto przygotować pytania pomocnicze lub ułatwiające im tworzenie argumentacji (dostosowanie do zaleceń PPP), fragmenty tekstów Platona, do których powinni się odwołać (klasa I). Lekcja odnosi się do różnych poglądów i postaw przyjmowanych przez ludzi, wskazuje zagrożenia ze strony systemów totalitarnych. Lekcja wymaga od uczniów dojrzałości intelektualnej i emocjonalnej. Zajęcia są doskonałym narzędziem doskonalenia umiejętności współdziałania, ale też uczy podejmowania indywidualnych decyzji i ponoszenia za nie konsekwencji.

W przypadku uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi należy: zapewnić właściwe oświetlenie sali lekcyjnej i miejsca pracy, wykorzystać mocne strony ucznia, tworzyć atmosferę pracy sprzyjającą budowaniu pozytywnych emocji i doświadczeń, dostosować materiały i narzędzia do warunków i możliwości ucznia (np. w materiałach tekstowych powiększyć czcionkę, zastosować zakreslenia), dostosować wymagania edukacyjne, stopień, np. wydłużyć czas pracy, umożliwić zapoznanie się z materiałem źródłowym w domu i udzielić wskazówek do pracy, zorganizować pomoc koleżeńską, stosować ocenianie kształtujące, wspierające ucznia, połączone z samooceną i oceną koleżeńską, wzmacniać ucznia pochwałą nawet za niewielkie postępy, a także udzielać informacji zwrotnej o tym, co uczeń robi dobrze, a w których miejscach popełnił błędy lub co wykonał źle, w jaki sposób może uzupełnić braki lub poprawić błędy oraz poinformować o tym, jakimi metodami może doskonalić swoje umiejętności. Należy umożliwić także rozwój uczniowi zdolnemu poprzez angażowanie go w dodatkowe czynności, opracowanie pomocy dydaktycznych. Metody i formy pracy sprzyjają rozwijaniu kompetencji kluczowych, mających wpływ na rozwój umiejętności komunikacyjnych i organizacyjnych, kształtujących postawy sumienności i kreatywności.